

Riigi Teataja

Ilmub tarvidust mööda.

Toimetuse ja talituse: Loompeal, end. Landstoa ruumides;
Kontor on awatud kella 9—2. — Sealsamas lehe tellimiste wastuwõtmine.

Tellimise hind: Sunduslistele tellijatele 50 numbri eest 25 marka; eratellijatele 25 numbri eest 12 mkr. 50 p. Üksiku numbri hind 50 penni. — Kuulutuste ja teadaannete hind: Kohtu kuulutused, suuruse peale waatamata 15 marka. — Muud kuulutused: iga korpus-rea kwadraadi eest 25 p., ehk nonpareille-rea kwadraadi eest 15 p. „Riigi Teataja“ üheksite numbrite müük harilikult hinna eest on awatud kõigis renteides, peale keskrentei.

Nõ 48

Reisnädalal, 23. juulil 1919.

Nõ 48

I.

S i f u: Nr. 100. Eesti Ajutawa Rõgu kulude eelarwe 23. aprillist kuni 31. augustini 1919. a.

II. Sunduslikud määrused loomataudide kohta Eestis. — Kohtuministeeriumi seletused.

III. Teadaanded. — IV. Kuulutused.

I. Nr. 100. Seadusandliku delegatsiooni poolt 19. juulil 1919. a. wastuwõetud
Eesti Ajutawa Rõgu kulude eelarwe
23. aprillist kuni 31. augustini 1919. a.

Sissetulekud:

	Mkr.	ß.
1. Wabariigi walitsuse otsuse põhjal 14. maist 1919. a. riigikassa awanud krediiti Tallinna renteis	180,000	—
2. Wabariigi walitsuse otsuse põhjal 4. juunist 1919. a. riigikassa awanud Tallinna renteis krediiti	100,000	—
3. Wabariigi walitsuse otsuse põhjal 1. juulist 1919. a. riigikassa awanud Tallinna renteis krediiti	60,000	—
4. Täiendawalt krediiti riigikassalt	651,500	—

Wäljaminekud:

	Mkr.	ß.
1. Ajutawa Rõgu liigete tasurahad 23. aprillist kuni 30. juunini 1919. a.	378,016	66
2. Ajutawa Rõgu liigete tasurahad 1. juulist kuni 31. augustini 1919. a.	360,000	—
3. Ajutawa Rõgu liigete sõidurahad 23. aprillist kuni 31. augustini 1919. a.	7,500	—
4. Ajutawa Rõgu liigete korterirahad 23. aprillist kuni 31. augustini 1919. a.	32,000	—
5. Ametn. ja teen. palgad 23. apr. kuni 30. juunini 1919. a.	51,445	66
6. Ametn. ja teen. palgad 1. juulist kuni 31. august. 1919. a.	50,000	—
7. Kantselei asjaajamise ja sisse-seade kulud 23. aprillist kuni 15. juulini 1919. a.	69,489	24
8. Kantselei asjaajamise ja sisse-seade kulud 15. juulist kuni 30. juulini 1919. a.	13,000	—
9. Kantselei asjaajamise ja sisse-seade kulud 1. augustist kuni 31. augustini 1919. a.	24,000	—
10. Ettenägemata kulud	6,048	44

Kokku . . 991,500 —

Kokku . . 991,500 —

Ajutawa Rõgu esimees: A. Rei.

Sekretäri abi: A. Jürman.

II.

Sunduslikud määrused loomataudide kohta Cestis.

Üleülbised määrused.

§ 1. Räesolewad määrused sisaldawad korda ja abinõusid, mis Cesti riigis koduloomade külgehaakawate haiguste ehk loomataudide vastu wõitlemiseks ametikohtade poolt taudi ilmunise korral tarwitusele wõetakse.

Rahlasteks käesolewate määruste mõttes loetakse:

a) loomad, kes haiguse märksid awaldawad, mis külgehaakawa haiguse ilmunist lubawad oletada (taudikahtlased loomad).

b) loomad, kes niisuguseid märksid ei awalda, kelle kohta aga põhjust on arwata, et neile taud wõib külge haatanud olla (külgehaakamiskahtlased).

§ 2. Räesolewad määrused hakkawad sellest silmapilgust maksma kui loomaarsti taudi kindlaks on teinud. Määruste täitmise järele walwab miilits.

§ 3. Sõjawägede päralt olewate loomade hulgas tärnanud taudide vastu wõitlemine on, kui ainult sõjawäe omandus puudutatud on, sõjawõimude kohuseks. Wiimased on aga kohustatud taudi kahtluse ehk taudi ilmunise korral sellest kohalikule loomaarstile teatama. Samuti ka tarwitusele wõetud abinõude kui ka taudi käigu lõppemise üle. Kodanlikes wõimud teatawad ilmunud taudide üle oma ringkonnas olewatele wägede juhatusse ja sõjawäe loomaarstile.

§ 4. Nende määruste täitmise kui ka nende põhjal tehtud korralduste üle walwab loomaterwishoiu peawalitsus.

§ 5. Maafonna walitsused on kohustatud üksteist wastastikkü loomataudide vastu wõitlemises toetama.

I. Väljamaalt taudide sissetoomise ärahoidmine.

§ 6. Külgehaakawat haigust põdewate kui ka taudikahtlaste loomade ja niisuguste loomade saaduste sissewedu on keelatud.

§ 7. Et tõbede sissetoomist väljamaalt ära hoida, wõib ajuti teatawatest maadest loomade, nende saaduste ja mõnesuguste ainete sissewedu, millest arwata wõib, et nad käesolewal korral tõbe edasikandjaks wõiwad olla, hoopis ära keelata wõi jälle teatawatel tingimustel ja kitsendustel lubada, mis tõbe edasiwiimise ärahoidmiseks tarwilikud.

§ 8. Maksmapandud keelud ja määrused peab wiibimata awalikult teada antama.

II. Loomataudide vastu wõitlemine sissemaal.

§ 9. Kui loomade hulgas kahtlaste, üksikute taudide juures nimetatud, tundemärkidega haigeks-

jäämist ehk suremist ette tuleb, on loomade omanik ehk tema asetäitja kohustatud sellest wiibimata kohalikule loomaarstile ehk miilitsale teatama.

Teatama on kohustatud ka kõik isikud, kes oma ametitegewuses loomadega kokku puutuwad.

§ 10. Teatamine on sunduslik järgmiste loomataudide korral:

1) Põrnatõbi ehk Siberi katt ja kohisew muhtõbi (Rauschbrand).

2) Marutõbi.

3) Tatitõbi.

4) Suu ja sõratõbi.

5) Weiste kopsputaud.

6) Lammaste rõuged.

7) Külgehaakaw hobuste sugutamiswõimetus.

8) Hobuste ja lammaste kärnatõbi ehk sügelised.

9) Sigade kopsputaud ja sigade katt.

10) Sigade punatõbi ja nõgesepalawik.

11) Sulgloomade koolera ja kanade katt.

12) Hobuste influentza.

13) Hobuste nõlg ehk peataud.

14) Weiste eeskoja katarr.

15) Weiste lahtine tiisikus, s. o. kui kops ehk udar haiged on.

16) Weiste katt.

17) Weiste külgehaakaw poja äraheitmine.

18) Wäsklate kopsu ja kõhutõbi.

§ 11. Kui miilits haigeksjäämist üle teate on saanud, peab ta sellest wiibimata kohalikule loomaarstile teatama, esialgu aga hoolt kandma, et taudikahtlaste loomad mitte terwete loomadega teistest ruumidest kokku ei puutuks.

§ 12. Kui haiguse kindlaks määramiseks loomaarsti mõne kahtlase looma tapmist ja lahtamist, wereproowi tegemist ehk mõnda muud teaduslikku katset tarwilikuks peab, siis on tal õigus neid ette wõtta.

§ 13. Kui taudikoha läheduses samade tundemärkidega haigeksjäämist loomade hulgas ette tuleb, paneb miilits tarwilikud abinõud kohe maksma, ilma et loomaarsti kohale ilmunist ära ootaks, peab aga wiimasele sellest kohe teatama.

§ 14. Kõik loomalaadad ja awalikud kohad, kus loomadega kaubeldakse wõi neid muul põhjusel kokku kogutakse, kui ka kõik ühiskondlised ja eratapamajad ning asutused, milles looma tooresaineid ümber töötatakse, käiwad ametliku loomaarsti ülewalwe alla.

III. Raitseabinõud taudi hädaohu vastu.

§ 15. Taudide laialilagunemise ärahoidmiseks on loomaterwishoiu peawalitsusel õigus tarbekorral järgmisi korraldusi maksma panna:

1. Raudteel kui ka laewadel laaditawaid ja väljalaaditawaid loomi loomaarstilise järeelwaatuse alla panna.

2. Loomade liitumist maanteed mööda võib kitsendada ehk hoopis ära keelata.

3. Loomakauplejate päralt olevate kui ka laatadele ja näitustele toodavate loomade kohta võib päritolamise tunnustusi nõuda.

4. Kontroll-raamatuid kui ka loomade märkimist võib loomakauplejatele ja loomapidajatele sunduslikuks teha.

5. Piimatalituste, iseäranis ühispiimatalituste, tegemise kohta võib määrusi maksma panna, nagu keeld kooritud piima ilma pastöriseerimata välja anda.

6. Suguloomade ühest teise wiimist ja loomadega kauplemist võib kitsendada.

7. Rõitide loomade kui ka loomajaduste ja tooresainete wedamiseks tarvitatawate weoabinõude desinfekttsiooni võib sunduslikuks teha.

8. Looma näituste ja laatade pidamist kui ka igal muul põhjusel loomade kokkufogumist võib ajuti ära keelata.

Põrnatõbi ehk Siberi katt. — Anthrax.

§ 1. Kui loomade hulgas järske surmajuhumisi ette tuleb, nad nõndanimetatud rabandusesse surewad ehk „lendawast läbi liiuakse“, nagu rahwas ütleb, või jälle loomad muhkudesse haigeks jääwad, on loomade omanik ehk tema asetäitja kohustatud sellest wiibimata kohalikule loomaarstile ehk miilitsale teatama.

§ 2. Kui põrnatõbi ehk selle kahtlus kindlaks on tehtud, peab kohalik loomaarst korraldama, et haiged ehk taudikahtlased loomad kohe teistest jaakstid eraldatud.

Kui eraldamist raske on läbi wiia, tuleb tall ehk ruum, kus haiged või taudikahtlased loomad asuwad, loomaarsti poolt sulutuks kuulutada.

§ 3. Kohalik miilits, kui ka ametlik loomaarst peawad selle eest hoolt kanda, et looma omanikule ehk tema asemikule selgeks tehaks põrnatõbe külgehaakawus inimesele ja hädaohtlikud tagajärjed mis tõusta wiiwad kui põrnatõbiste ehk sellesse tõbesse surnud loomadega etteawaatamatalt ümber käiake.

Põrnatõbiste kui ka taudikahtlaste loomade talitamiseks peawad võimalikult iseäraldi inimesed olema, niisama peawad ka nende söötmiseks ja jootmiseks ise-nõud kui ka muud talliriistad olema.

Ruumidesse, kus haiged loomad wiibiwad ei tohi ilma tungiwa tarwiduseta peale talitajate ja arsti keegi minna.

Palja jalu ei tohi nendes ruumides käia.

§ 4. Põrnatõbiseid, ega tõbekahtlaseid loomi ei tohi mitte tappa, ega üleüldse kuidagi moodi neid weristada.

§ 5. Põrnatõbiseid loomi arstida tohib ainult loomaarst. Weriseid operatsioonid nende kallal ette võtta võib ainult loomaarst selle järele kui nad teistest loomadest on eraldatud.

§ 6. Põrnatõbiste loomade piim, karwad ja willad tulewad kahjutalt kõrvaldada.

§ 7. Põrnatõbiste loomade surnukehad ehk selle osad tulewad loomaarsti juhatusel järele otsekohe ära põletada. Naha niilimine on keelatud. Surnukeha lahkamist võib ainult loomaarst tarbetorral ette võtta.

Kunni surnukeha ehk selle osade põletamiseni tulewad nad hoolega kinni katta, et loomadega kui ka inimestega kokkupuutumist ära hoida.

Surnukeha ehk selle osade wedamiseks peab võimalikult niisuguseid weoriistu tarwitama, mis looma werd ega väljaseiteid läbi ei lase. Wedamise ajal tulewad surnukeha loomulikud awauseid takkudega ehk riidetükidena kinni toppida ja katta, et mitte werd ega wedelikka välja ei woolaks. Ka surnukeha ehk tema osad peawad niisõõrd kaetud olema, et kärbsed mitte ligi ei pääseks.

See kõik on ka metsloomade kohta maksew.

§ 8. Surnukeha põletamise korral tasutakse omanikule riigi summadest looma naha väärtus ja põletamise kulud. Naha hindab komisjon, mis loomaarstist, miilitsionärist ja kahest isikust wäljastpoolt käesolewat majapidamist koos seisab.

Põletamise kulude kohta seab sama komisjon akti kokku ja saadab ta maakonnawalitsuse kaudu loomaterwishoiu peawalitsusesse.

§ 9. Tauditõusid sisaldaw loomatoit tuleb kahjutalt kõrvaldada. Siired ja rotid tulewad häwitada.

§ 10. Loomatoitu võib taudikohast ainult loomaarsti loaga välja wedada.

§ 11. Kui teatawas kohas põrnatõbi juhtumisi loomade hulgas ette on tulnud, ei tohi loomi sellest majapidamisest ei elawalt ega surnult enne taudi lõppemist (§ 15) välja wiia. Loomade wäljawedu teise kohta kui ka lihaks tapmist võib ainult ametliku loomaarsti nõusolemisel lubada.

Kui loomi teise miilitsa-jaoskonda lubatakse üle wiia, siis peab selle jaoskonna miilitsale loomade tulekust teatama.

§ 12. Taudistel karjamaadel käimine kui ka ühiste kaewude, allikate ja künade juures loomade jootmine on taudi wältuse ajal keelatud.

§ 13. Raitserõugeid Siberi katku wastu wiiwad loomaarstid ainult loomaterwishoiu peawalitsuse nõusolemisel panna.

§ 14. Ruumid, milles põrnatõbised loomad wiibisid, tulewad ametliku loomaarsti juhatusel järele desinfitseerida; niisama ka kõik asjad ja inimesed ja nende riided, kes tõbiste loomadega kokku puutusid.

§ 15. Taud tuleb lõppenuks pidada ja maksmapandud kaitseabinõud ära kaotada, kui a) kõik majapidamises olevad loomad, kas surnud, tapetud või ära wiidud on, ehk b) kui kahe nädala jooksul peale wiimase põrnatõbise looma langemise või terweks saamise enam põrnatõbe ega põrnatõbekahtlaseid juhtumisi käes-

olewas karjas ette tulnud ei ole ja c) kui mõlematel juhtumistel desinfektsioon korrapärast ametliku loomaarsti juhataste järele täide on saadatud.

Weiste kopsutaud. — Pleuropneumonia contagiosa bovum.

Teada andmise kohustus.

§ 1. Kui weiste omanikud ehk nende asemikud oma loomade hulgas märkavad haigust, mis weiste külgehaikawat kopsutaudi lubab oletada, peavad nad wiibimata sellest teada andma: kohalikule jaoskonna ehk maakonna loomaarstile ehk miilitšale, kes siis omaford on kohustatud wiibimata sellest teada andma maakonnawalitsusele, linnades linnawalitsusele.

Täheendus: Tundemärgid, mis kopsutaudi lubavad oletada, on järgmised:

Loomade kõhmine, isearanis hommikuti, pärast jootmist, palawik, isu muutlik, lahjenemine, wahel limajooks suust ja ninast. Loom awaldab walutunnet, kui rinnastasti peale suruda.

§ 2. Kohe peale kahtlase taudi ilmumist on loomade omanik ehk tema asemik kohustatud enne loomaarsti ja miilitšawalitsuse esitaja kohale jõudmist: a) haiget ehk kahtlast looma teistest eraldama; b) ta ei tohi haiget ega kahtlast looma karjamaale ega üleiildise jootmise kohale lasta; c) ta ei tohi omast majapidamisest weiseid müüa ega ka uusi juure tuua; d) ta ei tohi haigeid ega wälispidi terweid weiseid lihaks tappa; e) ta ei tohi ühtegi looma, heinu, õlgi ja ka asju, mis kariloomadega kuidagi kokku wõisid puutuda, müüa ega teiste majapidamistes üle wiia, olgugi et nad ihe peremehe omad.

§ 3. Kõik loomaarstid ilma erandita ja ka loomawelsterid, karjarawitsejad ja üleiildise kõik isikud, kes weiste pidamisega ja rawitsemisega kokku puutuwad, on kohustatud igast taudi kui ka kahtlasest haigusest ajawiitmata jaoskonna loomaarstile ehk miilitšale teada andma.

§ 4. Tapamajade walitsused on kohustatud igast juhtumisest mis tapetud loomade juures ilmiks tuleb, teada andma kohalikule maakonna- ehk linna loomaarstile ja ka kohalikule miilitšawalitsusele, kusjuures tuleb ära tähendada taudis looma omaniku nimi ja elukoht.

§ 5. Jaoskonna ehk maakonna loomaarst peawad wiibimata, kui nad kufagiltki poolt weiste külgehaikawa kopsutaudi ehk kahtlaste juhtumiste ilmumisest kuulewad, kohale sõitma, kogu karja taudikahtlases majapidamises läbi waatama, kõik loomad ules kirjutama, haigete ja kahtlaste loomade efiialgse eraldamise läbi wiima ja miilitšawalitsusele teatama, kes siis wastawa läbikäimise teelu maksma paneb ja selle täitmise järele walwab.

§ 6. On kufagil weiste külgehaikaw kopsutaud ht selle toudi põhjendatud kahtlus ilmiks tulnud,

siis on miilitšawalitsus ja kohalik jaoskonna ehk maakonna loomaarst kohustatud ajawiitmata teateid koguma: kui kaua kahtlased nähtused olemas, kas haige wõi taudikahtlane loom, ehk mõni teine loom taudi ehk taudikahtlasest majapidamisest teiste weistega kokku on puutunud, peab kindlaks tehtama, kas ja millal selles majapidamises mõni loom ära lõpnud, tapetud, müüdnud ehk kuidagi wiisi kõrwaldatud on. Edasi peab järele uurima kas ja millal siia loomi on wäljaspoolt juure ostetud, juure toodud ja kufi.

§ 7. Kui oletada wõib, et külgehaikaw kopsutaud taudisest majapidamisest laiali laguneda wõib, siis peab kogu ümbruskonna karjad järele waatama ja walwuse alla wõtma.

§ 8. Kui majapidamises, kus seni külgehaikawat kopsutaudi ei ole ette tulnud, wõib selle taudi ilmumist oletada, ja kohalik jaoskonna loomaarst ilma looma kahtamiseta haiguse iseloomu üle kindlale otfusele ei saa tulla, siis tuleb loom ära tappa ja kahtamine ette wõtta. Loom tuleb ära hinnata, mille järele tapetud looma eest omanikul wõimalik oleks seaduslikku kahjutasu saada.

Taudi lõpetamise abinõud.

§ 9. Weiste külgehaikawa kopsutaudi lõpetamine ja taudi laialilagunemise wastu abinõude tarwitusele wõtmine on taudi komisjoni kohus, mis järgmistest isikutest koos seisab: maakonnawalitsuse esitaja ja kohalik loomaarst, maakonna ehk walla miilitšauilem. Sfearalistel kordadel ka põllutööministeeriumi loomaterwishoiu peawalitsuse esitaja. Wõõrandatawa karja ja asjade, mis ära häwitada tulewad, hindamise juure kutsutakse weel kaks tunnistajat kohalikkude karjapidajate hulgast.

§ 10. Taudi komisjon kutsutakse kokku kohaliku loomaarsti poolt. Komisjoni esimeheks on loomaarst.

§ 11. Miilitšawalitsus on kohustatud weiste külgehaikawa kopsutaudi ilmsiks tulemisest teada andma: a) kohalikkude ajalehtede laudu; b) kõigi naabruses olewatele miilitša walitsustele, kes on kohustatud omas ümbruskonnas taudi ilmumisest awalikult teada andma; c) talude ja mõisate teede ja lauda uste kohal, kus kopsutaud ilmsiks tulnud, peab miilitšawalitsus lastma selgete peal- kirjadega lauad — Weiste külgehaikaw kopsutaud — filmapaistwale kohale ules liida.

§ 12. On kufagil majapidamises weiste külgehaikaw kopsutaud kindlaks tehtud, tapetakse kõik haiged, taudikahtlased ja külgehaikamiskahtlased loomad ära.

§ 13. Taudi komisjon wõib tapmise alla wõtta kõik weised, kes kuidagi wiisi haigete loomadega kokku wõisid puutuda.

§ 14. Sundusliku määruse §§ 12. ja 13. põhjal tapetud loomade ja taudi komisjoni otfuse põhjal arahawitatud asjade eest jaawad nende

omanitud kahjutasu riigi summadest hindamise järele, mida komisjon, kes § 9. alusel kokku seatud, toimetab.

§ 15. a) Kopsutaudi ja taudikahhtlased loomad, kelle tapmine otsustati, tulewad loomaarsti walwuse all ligemas tapamajas ehk taudise majapidamises ruumides ära tappa. Eigematesse awalikutesse tapamajadesse haigete ja taudikahhtlaste loomade saatmine on ainult siis lubatud, kui nimetatud loomi on võimalik sinna saata ilma latu laialilagunemise võimaluseta. Saatmine sünnib loomaarsti walwe all. Bastasel korral tulewad kõik loomad koha peal kohaliku loomaarsti ja mülitja walwuse all ära tappa; b) tapetud ja lõpnud loomade kopsud peab niimüsi kõrvaldama, et taudi laialilagunemine võimalik ei oleks; c) taudis looma liha ei tohi tapmise kohalt enne täielikku jahtumist kuhugile wiia; d) taudis ja taudikahhtlaste loomade nahku võib tapmise kohalt ainult pärast põhjalikku kuivatamist välja wiia ehk soolatult parkumise töötotta ära anda.

§ 16. Taudiseid ja taudises majapidamises olewaid loomi tuleb eraldada laudas pidamise läbi fenni, kui nad tapmise otstarbeks laudast välja lasta lubatakse.

Kui peaks taudises majapidamises mõnesugustel põhjustel taudikahhtlasi loomi tapmise alt wabastatama, siis ei tohi neid loomi milgi tingimisel taudikahhtlastest üuest välja lasta. See teeld peab vähemalt kuus kuud kestma. Kuuekuulise teelu aeg algab sellest päewast peale millal wiimane taudis loom ära häwitati.

Garnast farja peab jaoskonna loomaarst vähemalt iga kahe nädala tagant üle vaatama.

§ 17. a) Ruumides, kus kopsutaudi kahhtlased loomad, on kõrwalistel isikutel keelatud käia. Ainult loomade omanikul, farja talitajatel ja loomaarstil on laudas käimine lubatud;

b) isikud, kes kopsutaudis haigete ehk kahhtlaste loomadega kokku puutuwad, wiidaw taudipunktiist ainult pärast tarwilist desinfektsooni lahutada;

c) õlgi, heinu ja teisi toiduaineid, mis oma panikoha järele kui haigusidude kandjad wiidaw olla on keelatud taudisest majapidamisest välja wedada ehk eemale toimetada;

d) nõusid ja muid asju mis taudiste loomadega wiisid kokku puutuda, on keelatud enne põhjalikku desinfektsooni muuks otstarbeks tarwitada.

§ 18. Kopsutaudi kahhtlastest majapidamisest on keelatud weiste wäljawedamine. Riisamuti on ka keelatud sinna uusi terweid loomi sisse tuua.

§ 19. a) Kahhtlaste weiste farjamaale lastamine on ainult siis lubatud, kui sinna ainult taudikahhtlase majapidamise kari üksi läib, kui farjamaa piirid naabrite farjamaaga kokku ei puutu ja läbi-
käidawate teede ääres ei seisa;

b) üleüldiste kaewude, jootmise ja loomade ujutamise kohtade tarwitamine on taudikahhtlaste weiste poolt keelatud;

c) kui tahetakse lubada taudikahhtlaste loomadega põllutööd teha ehk farjamaale lasta, siis tulewad awalikud teed, mis nimetatud põllust ehk farjamaast läbi lähewad, ajutiselt läbikäimiseks ka inimestele kinni panna.

§ 20. Kui ilmsiks tuleb taudikahhtlaste weiste wiibimine wäljaspool ettemääratud ruumi ehk lubatud kohta, kus nende wiibimine keelatud on, siis võib kogu weiste farja tapmist taudikomisjoni korraldusel ette wõtta.

§ 21. Maanurgas, kus weiste külgehakkaw kopsutaud liikumask, on kariloomade laatade pidamine keelatud.

§ 22. 1. Kui ametlikult kindlaks on tehtud, et farjas, kus senni külgehakkawat kopsutaudi ei olnud:

a) üks loom wiibib, kes wiimaste 90 päewa jooksul taudis loomadega on kokku puutunud;

b) ehk nende hulgas üks loom, kes wiimaste 90 päewa jooksul taudikahhtlaste loomadega kokku puutus;

c) ehk üks taudikahhtlane loom on, tuleb nimetatud kari wiibimata loomaarsti walwuse alla panna.

2. Loomaarsti walwus peab kestma selle paragrafi 1. osa punkt a korral kuni 6 kuuni.

Teisel juhtumisel kuni 90 päewani.

Walwuse aeg algab juhtumisel (punkt a ja b) selle päewaga millal loom wiimast korda taudiste ehk taudikahhtlaste loomadega kokku puutus, wiimastel juhtumistel (punkt c) päewaga, millal kahhtlasi nähtusi kindlaks tehti.

3. Tuleb edaspidi ilmsiks et kahhtlus põhjendamata, siis tuleb loomaarsti walwus köhe kõrvaldada.

§ 23. Loomade omanitud jääwad ilma kahjutajuta:

a) kui loomade omanikud ehk nende asemikud käesolewa sundusliku määruse § 1. põhjal teada ei ole andnud weiste kahhtlastest taudist, et haigust warjata;

b) loomade eest, mis uuesti taudis farja hulka toodud ehk sealt välja wiidud;

c) loomade eest, kelle omanik komisjoni otsuse wastu toimetask;

d) loomade eest, kes juba haigelt on Eesti riiki sisse toodud esimese 3 kuu jooksul.

§ 24. Külgehakkaw weiste kopsutaud loetakse lõppenuks ja walwuse all olew ümbruskond kuulutatakse taudikahhtluse poolest wabaks, kui päewast, millal wiimne taudikahhtlane loom tapeti ja põhjalik ruumide desinfektsoon tehti, mitte vähem, kui kuus kuud mööda on läinud.

Sel juhtumisel, kui teatawas majapidamises kõik weised ära tapetakse, võib sulengi (karantiini) aega komisjoni otsust mööda lühendada.

Marutõbi — Lyssa.

§ 1. Kui loomade juures marutõbe ehk marutõbekahklasi tundemärke ilmub, siis peab loomade omanik ehk tema asemik wiibimata loomad tarwilikul korral ära tappa ehk kuni miilitsa korralduseni haiged ja tõbekahklased loomad eraldama kinnisesse ruumi, kust loomad välja ei pääseks. Mõlematel juhtumistel peab wiibimata miilitsale ehk kohalikule loomaarstile teatama.

Märkus 1: On marutõbine ehk marutõbekahklane koer mõnda inimest hammustanud, siis ei ole soovitatav seda koera otsekohe maha tappa, vaid kunni ametliku loomaarsti ülewaatuseni kinnisesse ruumi ketti panna, kui see ilma hädaohuta võib sündida.

Märkus 2: Lõpnud ja tapetud tõbekahklaste koerte surnukehad tulewad kunni ametliku loomaarsti ülewaatuseni kindlas kohas, kus nad ilmade mõju eest kaitstud, alal hoida.

§ 2. 1. Miilitsawalitsus peab otsekohe ametlikule loomaarstile teatama sundusliku määruse § 1. põhjal tapetud ehk kinnipandud loomadest, kes siis kohustatud on neid üle vaatama.

2. Kui loomaarst ülewaatamise juures tõbe iseloomu üle kindlale otsusele ei saa tulla, siis tuleb kinnipandud koeri kunni nädal aega kinni hoida. Enne wabastamist peab loomaarst koera weel kord üle vaatama.

3. Walwuse alla pandud koera omanik ehk tema asemik on kohustatud kahklaste nähtuste ilmumise ehk looma lõpmise korral wiibimata loomaarstile teatama ja surnukeha § 1. punkt 2. põhjal alal hoidma.

§ 3. 1. Kui loomaarsti poolt on marutõbi kindlaks tehtud, siis peab miilitsawalitsus wiibimata lastma looma ära hukata.

2. Edasi tulewad wiibimata kõik koerad ja kasid ära hukata kelle kohta põhjendatud kahklus olemas on, et nad marutõbiste koerte ehk kasidega kokku puutusid.

Erakorradel võib niisuguste koerte tapmise asemel neid mitte vähemaks, kui kolmeks kuuks kinni panna, kui looma omanik miilitsawalitsuse arwamise järele küllalt kindlustusi pabud koera kinnipidamise asjus ja ka kulud kannab, mis koera miilitsa walwuse all pidamise läbi tekivad.

§ 4. 1. Kui § 3. p. 2. põhjal kinnipandud loom ära lõpnud ehk tapetud on, siis peab looma omanik loomaarstile sellest lahkamise otstarbekas wiibimata teatama.

2. Lahkamine võib ära jääda, kui loomaarsti arwamist mõõda marutõbi kahklamata on kindlaks tehtud.

§ 5. Kui marutõbine ehk taudikahklane koer wabalt ümber jooksis, siis peab kõik ümbruskonnas olewaid koeri ketti panema ja neid vähemalt kolme kuu jooksul kinni pidama. Isegi neid koeri tuleb kinni pidada, kes kahklasesse ümbruskonda pärast keelu maksmapanemist sisse toodi.

§ 6. Kõik ümberhulkujad koerad ja kasid marutõbekahklases ümbruses tulewad miilitsa korraldusel ära hukata.

§ 7. Kahklases ümbruses tulewad lugeda kõik kohad, mis nendest punktidest, kus marutõbine ehk taudikahklane koer on käinud kuni 10 wersti kaugel on.

§ 8. Marutõbe ilnumist peab miilitsawalitsus harilikul teel awalikult teada andma.

§ 9. Koduloomad, kelle kohta kindel on, et nad marutõbiste ehk kahklaste koerte ehk kasidega on kokku puutunud, kuid weel mitte taudi tundemärke ei awalda, tulewad wiibimata §§ 11., 12. põhjal loomaarsti walwuse alla wõtta.

§ 10. Kahkluse kestwuse ajaks tuleb hobuste ja weiste tarwis 6 kuud, lammaste, kitsede ja sigade tarwis 3 kuud pidada.

§ 11. Walwuse kestwuse ajal on looma elu koja muudatus ilma loomaarsti lubata keelatud. Elukoha wahetuse korral peab walwust uues kohas jätkama.

§ 12. Walwuse all olewate loomade karjamaal käimine ja tarvitamine on lubatud. Looma omanik on kohustatud haiguse tundemärkide ilmumise korral wiibimata loomaarstile teatama.

§ 13. Marutõbiste loomade arstimine on keelatud.

§ 14. Marutõbiste ja marutõbekahklaste loomade tapmine lihaks, kui ka pliima müük ja tarvitamine on keelatud. Külgehakkamiskahklaste loomade tapmine lihaks on loomaarsti ülewaatuse all lubatud. Kui kahklane loom on ilma loomaarsti lubata tapetud, häwitatakse kõik tapmise jaadused ära.

§ 15. 1. Lõpnud ja tapetud marutõbiste ja tõbekahklaste loomade surnukehad tulewad kahjutalt kõrvaldada.

2. Naha mahawõtmine on keelatud.

3. Surnukehade lahkamine on ainult loomaarsti walwuse all lubatud.

§ 16. Koht kus marutõbine loom seisib, tuleb desinfitseerida. Ka asjad, mis nimetatud loomaga kokku puutusid, tulewad desinfitseerida ehk ära häwitada.

§ 17. Lõpnud, kui ka tapetud marutõbiste põllumajandusliste loomade eest kahjutasu ei maksta. Ainult häwitatud naha wäärtus maksatakse walitsuse poolt välja.

§ 18. Tapetud koerte ja kaside eest tasu ei maksta. (Särgneb).

Kohuminiisteeriumi seletus.

Sellekohase järelekuimise peale seletab kohuminiisteerium ajutiste administratiiv-seaduste I. jao § 4. põhjal, et kuna asumisele saatmist Eesti wabariigi piirides kriminaalaristuse (§ 17. III. wanas krim. kar. sead. ja § 17. uues krim. kar. sead.) teostada wõimata on, siis tuleb selle karistuse

teostamise juures määrata ja mõista: wangirootu — wana krim. kar. sead. § 31.—1. järele (1918 a. lisa väljaanne) ja süütegudes, mis uue krim. kar. seaduse järele karistatakse — kinnipidamist parandusmajas mitte alla kolme aasta.

14. juul. 1919. nr. 24.

Rohtuminister: J. Jaakson.

Rodifikatsioonide osakonna juhataja: J. Reinhold.

Rohtuminiisteeriumi seletus.

Sellekohase järeleülemise peale — kuidas tuleb teostada Ajutise walitsuse määruses wiinapõletamise ja põletiswiinaga kauplemise kohta karistuse ettenähtud „seltskondlist tööd“ — seletab rohtuminiisteeriumi ajutiste administratiiv-seaduste I. jao § 4. põhjal, et kuna mainitud karistust meie karistusüsteemis ette nähtud ja organiseeritud ei ole, siis tuleb selle karistuse all mõista ja teostada kinnipidamist türmis wana krim. kar. seaduse (Улож. о нак.) üleüldise jao eeskirjade järele.

14. juul. 1919. nr. 23.

Rohtuminister J. Jaakson.

Rodifikatsioonide osakonna juhataja: J. Reinhold.

III.

Teadaanne.

Rohtuminiisteerium annab teada kohtuasutamise seaduse § 574. põhjal, et Tallinna-Haapsalu rahukogu istumised Tallinnas käesolewa aasta juuli, augusti ja septembri kuudel on järgmistele päewade peale määratud: 8, 10, 14, 15, 17, 22—26, 28—31. juulil, 5, 11, 12, 14, 16, 18—23, 25—28 ja 30. augustil ja 1, 2, 4, 8, 9, 11, 15, 16, 18—20, 22—27, 29. ja 30. septembril.

Teadaanne.

Harju maakonna nõukogu otsuse järele 11. maist s. a. nr. 7 on Wäana ja Witi kogukonnad Harju wallast lahutatud ja nendest iseiseiw „Wäana“ wald asutatud. Uus wallawalisus awab oma tegewuse 1. augustist s. a. Wallawalitsus asub Wäana mõisas. Posti aadress Keila kaudu.

Harju maakonnawalitsuse esimees: Reinthal.

Asjaajaja: Saks.

Teadaanne.

Töö- ja hooletandeministeerium annab sellega teada, et ministeeriumi kantselei tunni 1. septembrini on awatud kella 8—2 p. l.

Töö- ja hooletandeministeeriumi

sekretäri eest: August Tümur.

IV.

Kuulutus.

Kr. kp. korra § 846, 847. ja 848. järele otsustatakse Tartu-Wõru rahukogu otsuse järele Tartu tähtsamate asiade kohtu-uurija ettepaneku peale 8. juulil 1919. a. nr. 547. all

Woldemar Rуста p. Napsipa

Ropka walla liige, Tartu maak. 27 a. wana, pika, sirge kasuga, musta werd; wiimane elukoht oli Suislepa mõisas, Wiljandi maak., põgenes 18. juunil s. a. Alake walla piirides, Tartu maak. wangiwedajate käest ära.

Woldemar Napsipa süüdistatakse N. S. § 1453. p. 4. järele.

Igakuks, kellele on teada Napsipa elukoht, on kohustatud sellest kohe teatama Tartu-Wõru rahukogule ehk miilitsale.

Esimehe k. t.: Sarepera.

Sekretäri abi: Reineck.

Kuulutus.

Cesti, Apostliku Digeusu piiskopkonna nõukogu annab sellega teada, et mainitud nõukogus on alganud abielupaari **Sergei Martini p. Tānawa**, Maasi wallast, Saaremaal, ja **Ukilina Alekxandri t. Tānawa**, sünd. **Kiwiraijuja**, mõlemad Apostlikku Diget usku, lahutamise asi (laulatatud 10. weebr. 1908. a. Ööriku kirikus) mehe Sergei Tānawa teadmata kadumise pärast, mis juba 11 a. kestab, ja et kõik isikud ja ametikohad, kellel Sergei Tānawa wiibimise koht teada, kohustatud on Cesti piiskopkonna nõukogule (Tallinn, Pikk uul. nr. 64) sellest, kuulutuse päewast arvates, ühe kuu jooksul teatama.

Tallinnas, 16. juulil 1919. a.

Cesti piiskopkonna nõukogu.

Otsimise kiri.

Harju maakonna Raasiku jaoskonna miilitsa-ülem otsib — 3. juulil Kolga walda, Liiapessi külasse Gustaw Heilmanni juure waraste poolt mahajäetud hobuse omanikku. Hobuse tundemärkid: mustjas kõrb mära, lahjapoolne, üle 10 a. wana, 2 arf. 1¹/₂ wers. kõrge, laff paremal pool, saba footidest saadik piiratud, iseäralisi tundemärkeid ei ole, väärtus 5000—6000 m. Hobuse riistad: nahk töörangid, pahempoolne puu uuem, punase wärwiga wärwitud ja wassplekiga löödud, uut wõitu sedelgas, wilt padjaga, punase riidega randitud, nahk wööga; sedelga rihmad — faks poolpidused, kodu parfi; ohjad poolpidused, nahk otstega, sinise lindiga ja wanad nahk poe waljad. Waraste poolt on maha jäetud järgmised riistad: 1) raud polt 22 tolli pikk ja 3/4 tolli paks; üks ots teraw, teine lai, mõlemad otsad kõwerad; 2) windla pea; 3) 2 pooletolli puuri; 4) näpits raud kruwi; 5) 1 rippuw luff; 6) 1 soldati puldani kott; 7) 1 suurem kott nimega „Fonal“.

Unjal, 14. juulil 1919. a. nr. 1506.

Raasiku jaoskonna miilitsa-ülem: Tobias.

Otsjoni kuulutus.

Sarku ja Keila walla piirkonnas olevad
barakid ja muud kroonu ehitused
tulewad entampakkumisel müügitse.

Wäljapakkumine on järgmistel päewadel:

- 1) Sumalas, 21. juulil, wäljapakkumine ehituse jaostonna peal;
- 2) Türiälus, 24. juulil, wäljapakkumine koha peal;
- 3) Wittil, 28. juulil, wäljapakkumine koha peal;
- 4) Suuropis ja Rannamõisas, 1. augustil, wäljapakkumine Wiimse peres.

Otsjoni algus kell 10 hommikul.

Märkus: Kõigil, kellel nende waranduste kohta mingisuguseid nõudmisi on, tuleb sellest teatada, ühes tõendawate dokumentidega, mitte hiljem, kui 19. skp. riigiwaranduste ülewõtmise osakonda. (Tallinnas, S. Karja uul. nr. 20).

Raubandus- ja tööstusministeeriumi
riigiwaranduste ülewõtmise osakond.

Juhataja abi: E. Jemm.
Asjaajaja: J. Brinkmann.

Kuulutus.

Wiljandi-Pärnu rahukogu kutsub Ann ja Jaan Seemen'ite palwe peale kõiki isikuid üles, kes kui pärijad eht kreditoorid enesel õigusi ja nõudmisi arwawad olewat 3. weebruaril 1876. ärafulnud

Andres Jaagu p. Bachi

ja tema 16. juulil 1918. a. fulnud poja

Jaan Andrese p. Bachi

päranduse kohta, oma õigusi ja nõudmisi sellele rahukogule üles andma 6 kuulisel tähtajal kuulutuse ilmunisest „Riigi Teatajas“ arwates, hoiatades, et kõik ülesandmata õigused ja nõudmised (peale nende mis krepostiraamatuisse sisse on kantud) kustunuts tunnistatakse.

Wiljandis, 5 juulil 1919. a. nr. 2486.

Rahukogu esimees: G. Seen.
Sekretäri k. t.: Kasperson.

Kaduma läinud

Eiina Laasi pass, tuleb maksuufetaks tunnistada.

Kaduma läinud

Selma Lände näpupass, tuleb maksuufetaks tunnistada.

Kaduma läinud

Selene Presti eluaegne Wene pass, tuleb maksuufetaks tunnistada.

Kaduma läinud

Peeter Lanni eluaegne Wene pass, tuleb maksuufetaks tunnistada.

Kaduma läinud

Udu Ruubini pass, tuleb maksuufetaks tunnistada.

Kaduma läinud

Ernst Kugelgeni pass, tuleb maksuufetaks tunnistada.

Kaduma läinud

Anna Flinki Wene ja näpupassid, tulewad maksuufetaks tunnistada.

Kaduma läinud

Umanda Leidloffi isikutunnistus, tuleb maksuufetaks tunnistada.

Kaduma läinud

Eiina Mäe pass, tuleb maksuufetaks tunnistada.

Kaduma läinud

Oiga Elbrechti näpupass, tuleb maksuufetaks tunnistada.

Nära warastatud

Heinrich Osaniku Wene pass, tuleb maksuufetaks tunnistada.

Kaduma läinud

Tõnis Kalbuse Mütawa Kogu liikmekaart, tuleb maksuufetaks tunnistada.

Nära warastatud

Julie Intsi pass, tuleb maksuufetaks tunnistada.

Kaduma läinud

Tallinna linna pandimaja punane pileet nr. 207778, tunnistatakse sellega maksuufetaks.

Tallinna linna pandimaja.